# 2015D48486

## Inbreng verslag van een schriftelijk overleg

Binnen de vaste commissie voor Economische Zaken hebben de onderstaande fracties de behoefte vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Staatssecretaris van Economische Zaken over de brief d.d. 17 november 2015 inzake het Besluit tot wijziging van het Besluit gebruik meststoffen en het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet (Kamerstuk 33 037, nr. 164).

De voorzitter van de commissie,
Vermeij

Adjunct-griffier van de commissie,
De Vos

**Inhoudsopgave**



## I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

### Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de wijziging van het Besluit gebruik meststoffen en het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet. Deze leden zien aanleiding tot het stellen van enkele vragen.

De leden van de VVD-fractie constateren dat er in de wijziging van het Besluit gebruik meststoffen en Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet (het Besluit) concrete data en periodes worden genoemd waarbinnen gehandeld mag worden. Afgelopen nazomer hebben zij kunnen constateren dat de natuur zich niet laat sturen door wet- en regelgeving. Door aanhoudende regen moest de inzaaiperiode van vanggewassen worden verlengd. Dit had nogal wat voeten in de aarde. Deze leden vragen de Staatssecretaris hoe er in deze voorliggende wijziging van het Besluit ruimte wordt geboden voor uitzonderlijke omstandigheden, zoals langdurige regenval of droogte, of invloeden van andere elementen die omstandigheden uitzonderlijk kunnen beïnvloeden, zoals vraat, en die niet vooraf te duiden zijn. De leden van de VVD-fractie willen daarnaast de zorgen uiten over alle wetgeving die in de afgelopen periode op het gebied van mest en meststoffen is verschenen. Meststoffen bieden ook kansen die in de ogen van deze leden nog beter benut kunnen worden. De leden van de VVD-fractie willen de Staatssecretaris vragen hoe het voorliggende Besluit past binnen de integrale benadering van meststoffen, en hoe dit Besluit een bijdrage zal leveren aan de kansen die meststoffen bieden.

De leden van de VVD-fractie willen de Staatssecretaris vragen naar de toepassing van de geïntegreerde gewasbescherming. In de toelichting bij het Besluit schrijft de Staatssecretaris dat een voorwaarde voor vernietigen van de graszode er direct aansluitend op vernietiging een aaltjesbeheersend gewas, of een mengsel van aaltjesbeheersende gewassen moet worden gezaaid. Deze leden vragen of dit het gebruik van een grondontsmettingsmiddel nu volledig uitsluit. De leden van de VVD-fractie lezen in het Besluit niks terug over een verbod, maar lezen wel dat het zaaien van een aaltjesbeheersend gewas, of mengsel van aaltjebeheersende gewassen een voorwaarde is voor het vernietigen van de graszode. Kan de Staatssecretaris hier nader op ingaan, ook in het licht van het verschil in periode van toepassing?

De leden van de VVD-fractie willen de Staatssecretaris vragen hoe er in het Besluit rekening wordt gehouden met de verhuurders van grond met agrarische doeleinden. Met dit Besluit gaat de voorwaarde gelden dat in het volgende voorjaar een vervolgteelt moet worden gezaaid of geplant. Dit gewas wordt gezien als hoofdgewas van dat jaar en moet gevoelig zijn voor aaltjes. Deze leden maken zich zorgen dat een dergelijke planning de

verhuurmogelijkheden van landbouwgrond beperkt. Kan de Staatssecretaris hier nader op ingaan, en deze zorgen wegnemen?

Zij constateren dat in artikel 4b in het negende lid de zinsnede wordt opgenomen: «door vraat van dieren die in de graszode leven». In de toelichting geeft de Staatssecretaris aan dat de uitzondering op het vernietigen van de graszode beperkt is tot dieren die in de graszode leven. Indien schade aan het grasland bijvoorbeeld wordt veroorzaakt door ganzen blijft de periode van 1 februari tot en met 10, respectievelijk 31 mei van kracht. De leden van de VVD-fractie willen de Staatssecretaris vragen waarom de uitzondering is beperkt tot dieren die in de graszoden leven, omdat in de toelichting wel wordt geconstateerd dat bijvoorbeeld ganzen buiten de genoemde periode ook forse schade kunnen aanrichten. Deze leden willen de Staatssecretaris vragen of er ruimte bestaat binnen het Besluit om toch ontheffing te verlenen bij schade door ganzen buiten de genoemde periode in artikel 4b, tweede lid?

De Staatssecretaris geeft aan dat voor het vernietigen van grasland in verband met schade door vraat van dieren die in de graszode leven de ondernemer kan volstaan met het doorgeven van het feit dat hij de graszode gaat vernietigen vanwege vraat door de dieren die in de graszode leven. Eerder in de toelichting staat te lezen dat het echter wel noodzakelijk is om een onafhankelijke deskundige een rapport te laten opmaken en te melden aan RVO.nl. De leden van de VVD-fractie willen graag een verhelderende vraag stellen aan de Staatssecretaris of de ondernemer nu kan volstaan met een melding, of dat het rapport zal moeten worden bijgevoegd bij de melding. En wat doet dit eventueel met de lasten?

De Staatssecretaris geeft aan dat op advies van de Technische Commissie Bodem er nog een ministeriële regeling zal verschijnen waarbij de aaltjesbeheersende gewassen zullen worden aangewezen. De leden van de VVD-fractie willen de Staatssecretaris vragen wanneer deze regeling zal verschijnen, en of hierbij ook de vorstgevoeligheid wordt meegenomen. Deze leden willen dit ook vragen met het oog op mogelijk meer flexibiliteit op de uiterste inzaaidatum.
De leden van de VVD-fractie willen de Staatssecretaris vragen te reageren op de problemen die de Nederlandse Melkveehouders Vakbond (NVM) voorziet met betrekking tot het scheuren van grasland binnen de GLB-voorwaarden, zoals blijvend grasland. Deelt de Staatssecretaris deze zorgen, en kan hij hier nader op ingaan? Een andere zorg is het scheuren van grasland binnen natura-2000 gebieden. De leden van de VVD-fractie willen de Staatssecretaris vragen om een reactie.

**Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdA-fractie**

De leden van de PvdA-fractie hebben met interesse kennisgenomen van het Besluit tot wijziging van het Besluit gebruik meststoffen en het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet.

Deze leden zijn tevreden met het feit dat verspilling van fosfaat door middel van deze aanpassing wordt tegengegaan. Zij lezen dat het hiermee mogelijk is om digestaat op grasland als overige grond te brengen. Genoemde leden vragen of dit gevolgen heeft voor de hoeveelheid mest die in totaal in Nederland op het land gebracht kan worden?

De leden van de PvdA-fractie vragen hoe actief er op de kwaliteit van de digistaat wordt gecontroleerd? In hoeverre wordt er gecontroleerd dat er geen stoffen worden toegevoegd die niet aan digestaat mogen worden

toegevoegd? Kan de Staatssecretaris aangeven hoe hoog de kosten van deze controles zijn en door wie de kosten voor deze controles draagt?

**Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie**

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van het besluit tot wijziging van het besluit gebruik meststoffen en het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet en hebben enige opmerkingen en vragen.

De leden van de SP-fractie zijn van mening dat het complex aan regels rondom mest erg ingewikkeld is geworden. In de melkveehouderij zou de oplossing wat deze leden betreft, eenvoudig kunnen zijn: de helft van de mest op eigen grond, de helft binnen een straal van 20 kilometer. Onderschrijft de Staatssecretaris dat het wenselijk is om regionale voer-mest kringlopen te bewerkstelligen? Zo ja: hoe gaat u dit bewerkstelligen? De leden van de SP-fractie vragen wat nu de netto winst is van het beleid dat mest uitsplitst in verschillende stoffen zoals stikstof en fosfaat, terwijl het feitelijk 1 natuurproduct is. Kan de voer-mest kringloop niet als basis van het beleid genomen worden in plaats van verschillende regels voor de verschillende aspecten van mest op te stellen?

Deze leden onderschrijven dat de beperkte hoeveelheid fosfaatmijnen en de eindigheid van de hoeveelheid fosfaaterts een probleem is, zeker op de wat langere termijn. Sturen op hergebruik van fosfaten is een logisch gevolg hiervan. Onderschrijft de Staatssecretaris dat het herwinnen van fosfaten uit rioolwater één van de meest kansrijke opties hiervoor is? Kunt u de kosten en baten van de verschillende mogelijkheden voor het terugwinnen van fosfaten (uit riool dan wel uit mest) tegenover elkaar zetten? Welke voordelige en nadelige milieueffecten heeft het vervangen van kunstmest door producten van gewone mest in de visie van de Staatssecretaris?

De leden van de SP-fractie vragen de Staatssecretaris om transparantie te betrachten betreffende de meetgegevens waarop het ammoniakbeleid is gebaseerd. De NMV en andere organisaties klagen dat deze gegevens niet beschikbaar zijn. Kan de regering reflecteren op de discussie over de meetmethoden ammoniak zoals onder andere naar voren gebracht in V-focus?[1]

In het beleid van de Europese Unie wordt het scheuren van grasland ongewenst gevonden en wordt permanent grasland bevorderd vanwege de effecten op het ecosysteem en de ecologische diversiteit. Kan de Staatssecretaris in dit kader reflecteren op de hoeveelheid uitzonderingen die er zijn op het verbod op het scheuren van grasland? Welk percentage grasland in Nederland is permanent grasland, en welk percentage wordt geregeld gescheurd? Deze leden zien dat één van de uitzonderingen voor het scheurverbod op grasland de teelt van lelies of gladiolen is, terwijl dit juist erg vervuilende teelten zijn die veel bestrijdingsmiddelen gebruiken. In hoeverre wordt bij deze teelten geïntegreerde gewasbescherming toegepast?

De leden van de SP-fractie willen graag een toelichting op de aard van de risico's die de Technische Commissie Bodem (TCB) vreest betreffende het gebruik van herwonnen fosfaten. Zijn er nog recente gegevens over de aanwezigheid van antibioticaresistente ziekteverwekkers vanuit de veehouderij in slib en bodem? Welke procedés voor rioolzuiveringsslib

[1] http://www.v-focus.nl/2014/05/stikstofdepositie-op-natuur-veel-lager-dan-verondersteld/
http://www.v-focus.nl/2014/09/live-blog-nieuwe-inzichten-in-ammoniak/
http://www.v-focus.nl/ammoniak2015/

worden er zoals in het Ubm aangekondigd, onderzocht? In hoeverre zijn bewerkte mestproducten (mestverwerking, mestvergisting met hoge dan wel lagere temperaturen) onderzocht op de aanwezigheid van pathogenen, antibiotica en resistente bacteriën en in hoeverre heeft dit genoopt tot nader onderzoek dan wel aanpassing van procedés?

Deze leden zijn ontevreden met het niet opvolgen van het advies van de TCB betreffende het niet gebruiken van drijfmest voor de teelt van winterkoolzaad. Op grond van welke wetenschappelijke informatie is besloten dit advies niet op te volgen? Is de Staatssecretaris bereid afwijkingen van de adviezen van de TCB voortaan (beter) te onderbouwen?
De leden van de SP-fractie vragen de Staatssecretaris voorts om alsnog aan de TCB te vragen te adviseren over de uitzonderingen voor aaltjesbestrijding aangezien aan de TCB vernietiging van de graszoden in juni is voorgelegd, en de periode nu is uitgebreid tot 15 juli. Is de Staatssecretaris daartoe bereid?

**Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie**

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van voorliggende besluiten en hebben hierover nog enkele vragen.

Ten aanzien van het hergebruik van herwonnen fosfor merken deze leden op dat het er niet om zou moeten gaan waar de fosfor vandaan komt (plantaardige reststromen, afvalwater uit de industrie, waterzuivering of organische mest), bij hergebruik zou het moeten gaan over de bruikbaarheid van de herwonnen fosfor. Is de Staatssecretaris dit eens met de leden van de CDA-fractie? Zo ja, gaat de Staatssecretaris het onderscheid naar oorsprong van herwonnen fosfor schrappen? Zo nee, waarom wordt dit onderscheid gemaakt? Is het mogelijk om het toegestane gebruik van herwonnen fosfor te koppelen aan de technische specificaties en het niveau van residuen en contaminanten, en niet aan oorsprong, zo vragen deze leden. Zo ja, wil de Staatssecretaris dit mogelijk gaan maken?

De leden van de CDA-fractie staan positief tegenover het mogelijk maken om de graszode te vernietigen in het geval van dieren die leven in de wortels. Daarbij vragen deze leden of de voorwaarden van het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB) bij derogatie niet het scheuren in de weg kunnen zitten. Zo ja, in welke mate? Is het mogelijk om een uitzondering in het GLB op te nemen die de vernietiging van de graszode in het kader van bestrijding van dieren mogelijk maakt? Kan dit meegenomen worden in de vereenvoudiging van het GLB? Echter, de leden van de CDA-fractie vinden het jammer dat 30 augustus voor scheuren en 15 september voor herinzaaien als uiterste datum worden gesteld. Is de Staatssecretaris bereid deze beperking te heroverwegen indien het huidige onderzoek over muizenschade in Friesland daar aanleiding toe geeft? Is het mogelijk om deze deadline later in te stellen als dat milieuvoordeel oplevert, zo vragen de leden van de CDA-fractie.

Deze leden maken zich zorgen over de ontwikkeling dat lagere overheden zich gaan bezig houden met mestwetgeving. Hebben lagere overheden de bevoegdheid om mestwetgeving te maken? Zo ja, op welk vlak? En deelt de Staatssecretaris deze zorg? Zo ja, welke acties verbindt hij hieraan?

## II Antwoord / Reactie van de Staatssecretaris

## III Volledige agenda

Besluit tot wijziging van het Besluit gebruik meststoffen en het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet, brief regering d.d. 17-11-2015, Staatssecretaris van Economische Zaken, M.H.P. van Dam. Kamerstuk 33 037, nr. 164.